



Pražský radní Dolínek věří, že bez cizinců se hlavní město neobejde

Masha Volynsky

Abstrakt:

V Praze žije již 150 000 cizinců, což je 13 % obyvatel hlavního města. Jak cizince žijící v Praze vnímá pražský magistrát, se dozvíte v rozhovoru s pražským radním pro oblast sociální politiky, bydlení a evropských fondů Petrem Dolínkem a jeho asistentem pověřeným agendou cizinců Tomášem Petříčkem.

O integraci cizinců se často mluví jako o problému, který je nutno řešit. V čem podle Vás spočívá úspěšná integrace cizinců v Praze?

Petr Dolínek: Magistrát a většina městských částí dlouhodobě potřebu integrovat cizince opomíjely a nehrály v tomto procesu aktivnější roli. Aktivní přístup k integraci cizinců je předpokladem dlouhodobě bezproblémového soužití většinové společnosti s migranty. Cílem by mělo být, aby cizinci nebyli ze společnosti vyloučeni na základě své národnosti a aby jejich práva byla respektována. Předpokládá to však zájem na obou stranách.

Jaký je hlavní problém, který chcete řešit v souvislosti s integrací cizinců v Praze? Jak vznikla iniciativa zřídit pražské integrační centrum?

Tomáš Petříček: V Praze působí mnoho neziskových organizací, které mají dlouhou tradici a pracují v terénu s řadou migrantů. Doposud ale chyběla užší spolupráce města a neziskových organizací a větší koordinace ze strany hlavního města Prahy coby kraje, aby se jejich aktivity nepřekrývaly nebo aby aktivity chybějící byly koncepčně zařazené do činnosti jednotlivých organizací. Proto jsme přišli s tím, že v tomto volebním období připravíme záměr na vznik integračního centra v Praze. Chtěli bychom, aby Praha měla nejenom roli koordinátora aktivit, ale sama se zapojila do práce s cílovou skupinou.

Zkušenost ze zahraničí ukazuje, že role samosprávy je v tomto ohledu zásadní. Mohou existovat různé koncepční materiály na úrovni státu, na úrovni vlády, ale tu základní práci s

migranty, uspokojování jejich potřeb a vycházení vstříc jejich problémům je do značné míry lepší řešit na komunální úrovni. Některé věci lze řešit zákonnou cestou, ale zásadní je, aby cizinci měli dostatek informací, věděli, kam se mohou obrátit s nějakým problémem a to nemůžete vyřešit jenom zákonem.

Ministerstvo vnitra vždy zdůrazňovalo potřebu řešit integraci cizinců na lokální úrovni, ale zatím nebylo řečeno, jak by měla konkrétně vypadat. Do jaké míry spolupracujete s Ministerstvem vnitra?

Tomáš Petříček: Širší rámec je daný aktuální koncepcí integrace cizinců, která byla schválena na začátku roku, ta pro nás představuje širší východisko, se kterým musíme pracovat. Naše spolupráce s Ministerstvem vnitra je primárně na úrovni konzultací. My samozřejmě jako město počítáme s tím, že by se ministerstvo nějakým způsobem finančně podílelo na řízení integračního centra, což neznamená, že by se Praha úplně vzdala příležitosti taky něco investovat. Na vytvoření centra bude třeba získat prostředky z Evropského integračního fondu, k čemuž bude mít Praha možnost ještě během letošního roku. Praha dosud nečerpala z Evropského integračního fondu, s výjimkou některých městských částí, a to mi osobně přijde škoda.

S jakými problémy se podle Vás se nejběžněji setkávají cizinci v Praze?

Petr Dolínek: Asi největším problémem je neznalost jazyka, která jednak brání efektivnější integraci jednotlivců a jednak omezuje schopnost migrantů nalézt dobrou práci. K nejzávažnějším problémům, se kterým se migranti v Praze a v České republice obecně setkávají, patří zejména nedostatek informací o svých právech, povinnostech a možnostech, což pro ně pak stěžuje řešení praktických problémů v oblastech, jako je bydlení, zdravotní péče nebo pracovní problémy. V důsledku je tak pro cizince obtížné se po příjezdu v novém prostředí zorientovat. Nedostatek informací také může mít negativní vliv na schopnost migrantů se integrovat a také na vztah mezi cizinci a většinovou společností.

V čem vidíte přínos cizinců Praze? Máte pocit, že se jim tady spíše daří? Vidíte národnostní rozmanitost jako důležitou součást budoucnosti hlavního města?

Petr Dolínek: Praha je moderní, otevřené město a národnostní rozmanitost k tomu neoddělitelně patří. Přítomnost cizinců podle mého názoru kulturně a ekonomicky město obohacuje. V dnešní době by například bez zahraničních pracovníků v Praze nefungovala řada služeb. Většina Pražanů dnes také bere jako samozřejmost, že si může pochutnat na arabské nebo asijské kuchyni. Cizinci s sebou v neposlední řadě přinášejí nové zkušenosti a dovednosti, což má pozitivní vliv na celou společnost.

Chystáte nějaké analýzy toho, jak fungují existující integrační centra? Nebo nějakou konzultaci se zaměstnanci již existujících integračních center v jiných krajích?

Tomáš Petříček: Na tomto spolupracujeme s Ministerstvem vnitra, protože ministerstvo je v pravidelném kontaktu s integračními centry v jiných krajích, pravidelně se s nimi schází. Prostřednictvím Ministerstva vnitra jsme již měli možnost setkat se zástupci některých integračních center, například z Jihomoravského, Plzeňského či Ústeckého kraje a dále také se Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR, která provozuje řadu integračních center v menších krajích.

Jak hodnotíte dosavadní provoz v integračním centru v Libuši?

Petr Dolínek: Jsem přesvědčen, že záměr zřídit integrační centrum v Libuši byl správný. V zásadě však centrum mělo být součástí širšího systémovějšího přístupu k problematice integrace cizinců na celopražské úrovni, což se bohužel nestalo. V tomto směru proto nyní chceme přístup města zásadně změnit. Jednak pracujeme na vzniku pražského centra na podporu integrace migrantů. Zároveň bychom v letošním roce chtěli zpracovat střednědobou koncepci integrace cizinců, která by nastínila principy přístupu města v této problematice.

Myslíte, že existují problémy v soužití cizinců a Čechů v Praze? Pokud ano, myslíte, že tyto problémy se zhoršují nebo naopak?

Petr Dolínek: Zatím se nesečkáme se zásadními problémy ve vztahu většinové společnosti k cizincům, jako je tomu v některých západoevropských zemích. Na rozdíl například od Nizozemí nebo Belgie přítomnost migrantů doposud nevedla k nárůstu podpory extrémní pravice. To však neznamená, že problémy neexistují. Například se množí projevy rasismu a v některých oblastech dochází k dlouhodobému nárůstu napětí mezi migranty a Čechy. Ukazuje se tak, že dosavadní snahy o integraci cizinců nebyly úplně úspěšné. V některých případech se migranti naopak od okolí částečně izolují a uzavírají se do národnostních komunit, což snižuje jejich motivaci se začlenit do společnosti. U Čechů to potom často vede k pocitu, že cizinci nechtějí přijmout pravidla a povinnosti platná v naší společnosti.

Mluvíte o tom, že v jiných evropských zemích jsou konflikty mezi většinovou společností a migranty výraznější než v Praze. Jak porovnáváte snahu o integraci cizinců v Praze se situací v jiných evropských velkoměstech?

Petr Dolínek: V porovnání se západní Evropou jsme v oblasti integrace cizinců teprve na začátku. V důsledku tak můžeme využít zkušeností měst, jako jsou Vídeň, Lisabon nebo Amsterdam. Nesmíme však zapomínat na to, že snad nikde nejsou vztahy mezi většinovou společností a cizinci úplně bezproblémové. Spíše bychom se měli učit od našich zahraničních partnerů, jak migrantům nabídnout základní služby, které jim usnadní integraci v novém prostředí. Zároveň bychom se měli aktivněji zaměřit na problematiku zneužívání cizinců, které většina západoevropských zemí věnuje mnohem větší pozornost, než je tomu v České

republice. Například nedávná kauza „stromkařů“ ukazuje, že migranti se stále stávají oběťmi nestandardních a v mnoha případech nelegálních praktik ze strany zaměstnavatelů.

O autorce:

Masha Volynsky působí jako koordinátorka Programu migrace společnosti Člověk v tísni, který se soustředí na zlepšování mediálního obrazu migrantů v ČR a s tím souvisejícího pozitivního vnímání cizinců českou společností.